

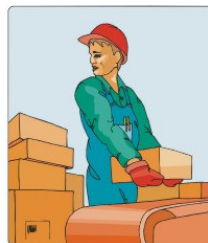
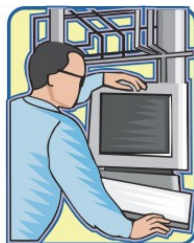
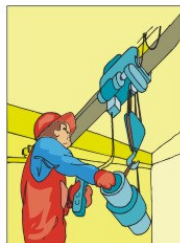
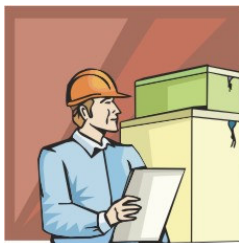
INSTITUT ZA SIGURNOST ZAGREB

Dioničko društvo za zaštitu na radu, zaštitu od požara,
zaštitu čovjekove okoline, promet roba i usluga
10 000 ZAGREB, Čakovečka 17, centrala 01/3022-355

Pravilnik

O stručnim ispitima u području zaštite od požara

NN 40/94

MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA

Na temelju članka 7. stavka 6. Zakona o zaštiti od požara ("Narodne novine" broj 58/93.) i članka 16. stavka 5. Zakona o vatrogastvu ("Narodne novine", broj 58/93.), ministar unutarnjih poslova donosi

PRAVILNIK O STRUČNIM ISPITIMA U PODRUČJU ZAŠTITE OD POŽARA

NN 40/94

I. TEMELJE ODREDBE

Članak 1.

Djelatnici odgovorni za zaštitu od požara i djelatnici s posebnim ovlaštenjima i odgovornostima u profesionalnim vatrogasnim postrojbama u pravnim osobama i stručnim službama tijela državne vlasti, tijela državne uprave i upravnim tijelima jedinica lokalne samouprave i uprave (u idućem tekstu: pravne osobe i stručne službe) polažu stručni ispit prema programima i na način propisan ovim Pravilnikom. Djelatnici odgovorni za zaštitu od požara u pravnim osobama i stručnim službama, prema ovom Pravilniku, su djelatnici koji obavljaju poslove zaštite od požara utvrđene općim aktom pravne osobe i stručne službe u kojem je uređena takva zaštita. Djelatnici s posebnim ovlaštenjima i odgovornostima su zapovjednici i voditelji vatrogasnih postrojba i svi rukovoditelji operativnih vatrogasnih sastava i postrojba koje izlaze na vatrogasnu intervenciju. Program polaganja stručnog ispita otiskan je uz ovaj Pravilnik i čini njegov sastavni dio, a sastoji se od: programa za polaganje stručnog ispita za djelatnike odgovorne za zaštitu od požara u pravnim osobama i stručnim službama te programa za polaganje stručnog ispita za djelatnike s posebnim ovlaštenjima i odgovornostima u vatrogasnim postrojbama. Program za polaganje stručnog ispita iz stavka 4. ovoga članka jedinstven je za sve djelatnike za koje se traži visoka, viša ili srednja školska sprema, ali se prilikom ispita vodi računa o školskoj spremi svakog djelatnika i o poslovima koje obavlja.

Članak 2.

Djelatnici iz članka 1. ovoga Pravilnika obvezni su stručni ispit položiti u roku jedne godine od dana zasnivanja radnog odnosa, odnosno rasporeda na poslove za koje je propisan stručni ispit. Ako je djelatnik zasnovao radni odnos u svojstvu pripravnika, stručni ispit obavezan je položiti do isteka pripravničkog staža.

II. NAČIN POLAGANJA STRUČNOG ISPITA

Članak 3.

Stručni ispit propisan ovim Pravilnikom polaže se pred ispitnom komisijom koju imenuje ministar unutarnjih poslova (u idućem tekstu: ministar).

Članak 4.

Ispitna komisija sastoji se od predsjednika i dva člana. Rješenjem o imenovanju predsjednika i članova ispitne komisije određuje se isti broj zamjenika, tajnik, a po potrebi i promjenljivi članovi komisije. Predsjednik, članovi ispitne komisije, njihovi zamjenici i promjenljivi članovi imenuju se iz reda djelatnika Ministarstva unutarnjih poslova koji obavljaju poslove zaštite od požara. Predsjednik i članovi te njihovi zamjenici i promjenljivi članovi mogu se imenovati samo iz reda djelatnika koji imaju visoku školsku sprema. Rješenjem o osnivanju ispitne komisije i imenovanju članova određuje se koje će predmete ispitivati predsjednik i članovi ispitne komisije, odnosno promjenljivi članovi

Članak 5.

Prijavu za polaganje stručnog ispita kandidat podnosi Ministarstvu unutarnjih poslova (u idućem tekstu: Ministarstvo), putem pravne osobe odnosno stručne službe kod koje je kandidat u radnom odnosu. Prijava za polaganje stručnog ispita sadrži:

1. ime i prezime kandidata,
2. datum, mjesto i državu rođenja,
3. mjesto prebivališta i adresu stanovanja,
4. vrstu i stupanj stručne spreme,
5. podatke o radnom mjestu i iskustvu u struci. Uz prijavu se prilaže ovjerena preslika ili prijepis svjedodžbe ili diplome o završenoj školskoj spreml, rješenja o zasnivanju radnog odnosa te opis poslova koje djelatnik obavlja.

Članak 6.

Ispitna komisija utvrđuje ispunjava li kandidat uvjete za polaganje stručnog ispita i o tome donosi rješenje. Rješenjem se utvrđuju troškovi ispita, mjesto, rok i vrijeme za polaganje stručnog ispita.

Kandidat, kome je odobreno polaganje stručnog ispita, mora biti obaviješten o denu polaganja ispita najkasnije 30 dana prije određenog roka za polaganje ispita, Kandidat može odustati od polaganja stručnog ispita u roku koji mu je određen, ali je obvezan o tome obavijestiti ispitnu komisiju najmanje tri dana prije dana određenog za polaganje stručnog ispita. Polaganje stručnog ispita može se odgoditi. ako je kandidat zbog bolesti ili drugih opravdanih razloga, spriječen da dode na ispit ili da nastavi polaganje započetog ispita o čemu odlučuje ispitna komisija na zahtjev kandidata.

Članak 7.

Stručni ispit sastoji se od pisanog i usmenog dijela. Pisani dio (zadaca) sadrži praktična pitanja iz programa stručnog ispita u okviru poslova koje kandidat obavlja, a sastavlja je član ispitne komisije ili promjenljivi član komisije koga odredi predsjednik ispitne komisije.

Vrijeme izrade zadace određuje ispitna komisija. To vrijeme ne može biti kraće od dva niti duže od četiri sata.

Kandidatu se priopćava kojim se pomoćnim sredstvima pri izradi zadace može služiti. Zadaca se izrađuje na papiru sa otisnutim pečatom Ministarstva.

Članak 8.

Usmenom dijelu ispita kandidat pristupa nakon izrade zadace, neovisno kako je zadaca ocijenjena. Na usmenom dijelu ispita kandidat se ispituje iz cijelog propisanog ispitnog gradiva utvrđenog programom. Kandidat polaže ispit tijekom jednog dana.

Usmenom ispitivanju nazočna su tri člana ispitne komisije, promjenljivi članovi i tajnik kao zapisničar.

Članak 9.

Uspjeh kandidata na ispitu ocjenjuje se ocjenom "položio" ili "nije položio".

Kandidat se ocjenjuje ocjenom "položio", ako je iz svih predmeta dao zadovoljavajuće odgovore i pokazao zadovoljavajuće rezultate na pisanom dijelu ispita. O ocjeni odlučuje komisija većinom glasova, a priopćava je usmeno predsjednik ispitne komisije.

Članak 10.

O tijeku ispita vodi se zapisnik u koji se unosi:

1. sastav ispitne komisije,
2. ime i prezime promjenljivih članova komisije,
3. ime i prezime kandidata,
4. datum polaganja stručnog ispita,
5. vrsta programa po kojem kandidat polaže ispit,
6. pitanja postavljena kandidatu,

7.odluka ispitne komisije o uspjehu kandidata. Zapisnik potpisuju predsjednik i svi članovi ispitne komisije.

Članak 11.

Kandidat koji na usmenom dijelu ispita ne postigne zadovoljavajući uspjeh iz jednog ili dva predmeta, može polagati popravni ispit iz tih predmeta u roku koji odredi ispitna komisija. Taj rok ne može biti kraći od mjesec dana niti dulji od tri mjeseca od dana polaganja ispita. Kandidatu koji ne postigne zadovoljavajući uspjeh iz jednog ili dva predmeta i pisane zadaće, dat će se ponovo pisana zadaća na popravnom ispitu. Kandidat koji ne zadovolji samo na pisanom dijelu ispita, polaže kao popravak samo taj dio. Ako kandidat ne položi popravni ispit ili određenog dana bez opravdanog razloga ne pristupi polaganju popravnog ispita. smatrat će se da ispit nije položio.

Članak 12.

Ako kandidat bez opravdanog razloga odustane od započetog polaganja ispita, smatrat će se da ispit, nije položio.

Članak 13.

Kandidat, koji polaže ispit izvan mjesta zaposlenja, može ostvariti pravo na naknadu putnih troškova po aktima i drugim propisima pravne osobe ili stručne službe u kojoj je zaposlen i to kad prvi put polaže ispit ili kad polaže popravni ispit poslije prvog polaganja stručnog ispita. Kandidatu se za polaganje ispita može dopustiti korištenje plaćenog dopusta do sedam radnih dana.

Članak 14.

Kandidatu koji je položio stručni ispit Ministarstvo izdaje uvjerenje o položenom stručnom ispitu koje potpisuje nadležni pomoćnik ministra i predsjednik ispitne komisije, a dostavlja se pravnoj osobi ili stručnoj službi kod koje je kandidat u radnom odnosu.

Članak 15.

Ispitna komisija obvezna je voditi evidenciju o stručnim ispitima, u koju se unose podaci o kandidatu (ime i prezime, datum, mjesto i država rođenja, stručna sprema), naziv pravne osobe ili stručne službe kod koje je kandidat u radnom odnosu, datum polaganja stručnog ispita i ocjena. Evidencija iz stavka 1. ovoga članka čuva se u Ministarstvu.

Članak 16.

Predsjednik i članovi ispitne komisije, promjenljivi članovi i tajnik imaju pravo na naknadu za rad u ispitnoj komisiji. Naknada se određuje po kandidatu, posebno za predsjednika, članove ispitne komisije i promjenljive članove, a posebno za tajnika ispitne komisije. Ministar donosi rješenje kojim se određuje visina naknade iz stavka 1. ovoga članka. Troškove stručnog ispita snosi pravna osoba ili stručna služba koja je kandidata uputila na ispit ili kandidat sam. Rad ispitne komisije je javan.

III. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 17.

Djelatnici koji se na dan stupanja na snagu ovoga Pravilnika zateknu na poslovima za koje je propisan stručni ispit, obvezni su ispit položiti u roku godine dana od dana njegova stupanja na snagu.

Članak 18.

Djelatnici koji su položili stručni ispit po programu stručnog ispita za inspektora za zaštitu od požara ili prema ranijem programu koji je bio propisan za osobe obvezne po ovom Pravilniku, nisu obvezni polagati ispit propisan ovim Pravilnikom, Djelatnici koji na dan stupanja na snagu ovoga Pravilnika imaju 15 ili više godina radnog staža na poslovima za koje je ovim Pravilnikom propisan stručni ispit, nisu obvezni polagati takav ispit.

Članak 19.

Danom stupanja na snagu ovoga Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o programu i načinu polaganja stručnog ispita za rukovodioce profesionalnih vatrogasnih jedinica i za radnike odgovorne za obavljanje poslova zaštite od požara u organizacijama udruženog rada i organima ("Narodne novine", br. 12/1980.).

Članak 20.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Narodnim novinama".
Broj: 511-01-78-12758/1-94.
Zagreb, 15. travnja 1994.

Ministar unutarnjih poslova
Ivan Jarnjak, v. r.

PROGRAM

stručnog ispita djelatnika odgovornih za zaštitu od požara u pravnim osobama i stručnim službama

Teorijski dio stručnog ispita obuhvaća sljedeće predmete:

1. Teorija procesa gorenja i gašenja:

- uvjeti i proces gorenja,
- vrste gorenja i eksplozija,
- gorenje krutih, tekućih i plinovitih tvari,
- omjeri i uvjeti za nastajanje eksplozivnih smjesa,
- samozapaljenje tvari,
- plamište zapaljivih tekućina,
- temperatura paljenja.
- ponašanje zapaljivih tvari i roba u požaru,
- vrsta tvari i njihovo gorenje bez prisutnosti kisika,
- produkti gorenja zapaljivih i opasnih tvari,
- okolnosti koje uzrokuju gorenje i širenje požara.
- izvori topline za izazivanje i nastajanje gorenja i požara,
- kontrolirana gorenja,
- odvođenje dima i topline nastalih gorenjem i požarom,
- općenito o sredstvima za gašenje požara i podjela sredstava na klase prema namjeni.

2. Požarno-preventivne mjere:

- u urbaniziranim sredinama,
- u građevinskim objektima,
- u energetske postrojenjima,
- u proizvodnji, prometu i skladištenju zapaljivih tekućina i plinova,
- u proizvodnji, prometu, korištenju i skladištenju eksploziva i eksplozivnih tvari,
- u šumama i na poljoprivrednim površinama,
- u slučaju rata i neposredne ratne opasnosti,
- mjere zaštite od požara u uvjetima uređenja prostora i projektnoj dokumentaciji za dobivanje građevne dozvole,
- metodologija za izradu prosudbe ugroženosti od požara,
- kategorizacija objekata glede ugroženosti od požara,
- opasnosti i mjere zaštite od požara u pojedinim granama djelatnosti,
- dužnosti projekatanta, projektnih organizacija, investitora, proizvođača roba i izvođača radova u primjeni mjera zaštite od požara,
- izdavanje odobrenja mjesta za držanje zapaljivih tekućina i plinova,
- izdavanje odobrenja mjesta za držanje i smještaj eksploziva i eksplozivnih tvari,

- izdavanje suglasnosti na projektirane mjere zaštite od požara,
- mjere zaštite od požara i eksplozija pri čišćenju posuda za zapaljive tekućine,
- mjere zaštite od požara pri zavarivanju,
- pojam i izračunavanje požarnog opterećenja,
- neposredni uzroci požara,
- kontrola i nadzor nad provođenjem mjera zaštite od požara,
- svrha i cilj inspekcijskog pregleda u području zaštite od požara,
- ovlaštenja inspektora za zaštitu od požara prilikom obavljanja inspekcijskog nadzora,
- upoznavanje uposlenih djelatnika s mjerama zaštite od požara,
- periodička ispitivanja električnih, plinskih i drugih instalacija i instalacija za dojavu i gašenje požara,
- otpornost građevinskih elemenata, konstrukcija i građevina na požar.
- mjere zaštite od požara na izlazima i izlaznim putovima iz građevina,
- svrha i cilj izvođenja požarnih sektora,
- mjere zaštite od požara pri prijevozu opasnih tvari,
- mjere zaštite od požara koje rješenjem mogu narediti inspektori za zaštitu od požara odnosno policijske uprave,
- održavanje opreme i sredstava za gašenje požara,
- uvjeti pravnih osoba ovlaštenih za ispitivanje uređaja, opreme, sredstava i instalacija namijenjenih za dojavu i gašenje požara.

3. Normativno reguliranje zaštite od požara:

- zakoni, norme, pravilnici, planovi i odluke općenito,
- donošenje propisa iz područja zaštite od požara,
- provođenje propisa iz područja zaštite od požara,
- općinske odluke i planovi o zaštiti od požara,
- opći akti o zaštiti od požara u pravnoj osobi ili stručnoj službi,
- upoznavanje uposlenih djelatnika s mjerama zaštite od požara,
- nadzor nad provođenjem mjera zaštite od požara,
- osnivanje vatrogasnih postrojba.
- izrada prosudbe ugroženosti od požara i eksplozija,
- planovi zaštite od požara pri elementarnim nepogodama,
- ovlaštenja za obavljanje poslova zaštite od požara,
- vođenje evidencije iz područja zaštite od požara u pravnoj osobi ili stručnoj službi,
- sadržaj općinskih planova i odluka o zaštiti od požara,
- sadržaj planova zaštite od požara u pravnoj osobi ili stručnoj službi;
- prava i obveze djelatnika odgovornih za poslove zaštite od požara u pravnim osobama ili stručnim službama,
- planiranje i poboljšanja u provođenju mera zaštite od požara,
- rasprave i prijedlozi za poboljšanje svekolikog stanja u području zaštite od požara,
- obveza pravnih osoba ili stručnih službi u gašenju požara.

4. Sustavi za dojavu i gašenje požara:

- proizvodnja uređaja, opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara,
- certificiranje uređaja, opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara,
- ispitivanje ispravnosti i funkcionalnosti sustava za dojavu i gašenje požara.
- ovlaštenja za ispitivanje ispravnosti i funkcionalnosti sustava za dojavu i gašenje požara,
- primjena sustava za dojavu i gašenje požara,
- projektiranje sustava za dojavu i gašenje požara,
- vrste stabilnih uređaja za gašenje požara vodom, raspršenom vodom, vodenom parom, pjenom, prahom, ugljik-dioksidom i halonom i njihove osnovne osobine,
- vrste javljača požara.
- centrale za dojavu požara i vrste alarma,

- održavanje sustava za dojavu i gašenje požara,
- periodička ispitivanja sustava za dojavu i gašenje požara,
- pravne osobe za održavanje i ispitivanje sustava za dojavu i gašenje požara,
- uvjeti za primjenu sustava za dojavu i gašenje požara za koje nisu donijete hrvatske norme,
- vrste aparata za gašenje požara,
- odabir aparata za gašenje požara,
- održavanje i ispitivanje aparata za gašenje požara.

5. Krivičnopravne i prekršajne sankcije:

- zakonski i podzakonski propisi kojima su utvrđeni prekršaji i kaznena djela u području zaštite od požara.
- prekršaji iz općinskih odluka i planova,
- prekršaji iz općih akata.
- prekršaji iz zakona,
- kaznena djela iz zakona,
- odgovornost fizičke i odgovorne osobe u pravnoj osobi,
- kazne zbog nepostupanja po propisanim i naredenim mjerama zaštite od požara,
- kaznena djela protiv opće sigurnosti ljudi i movine.
- kaznena djela protiv službene dužnosti i javnih ovlaštenja,
- prekršajna i kaznena djela zbog prikrivanja i neprijavlivanja požara i počinitelja požara,
- kaznena djela protiv uništavanja i prikrivanja tragova kaznenog djela požara,
- kaznena djela zbog neispravnosti sustava za dojavu i gašenje požara.

PROGRAM

stručnog ispita djelatnika s posebnim ovlaštenjima i odgovornostima u vatrogasnim postrojbama Teorijski dio stručnog ispita obuhvaća sljedeće predmete :

1. Vatrogasna tehnika i operativna:

- vatrogasna vozila i prikolice,
- vatrogasne cijevi i motorne štrcaljke,
- vatrogasna oprema za spašavanje,
- razna tehnička oprema i alat,
- sustavi za dojavu i gašenje požara,
- održavanje i ispitivanje opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara.
- certificiranje opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara,
- vrste stabilnih uređaja za gašenje požara,
- vrste javljača požara,
- centrale za dojavu požara i vrste alarma,
- periodička ispitivanja sustava za dojavu i gašenje požara,
- odabir aparata za gašenje požara,
- održavanje i ispitivanje aparata za gašenje požara,
- definicija. klasifikacije i razvoj požara,
- simboli u zaštiti od požara,
- organizacija i priprema za akciju gašenja požara,
- priprema za pravilan razvoj vatrogasne akcije,
- opskrba vodom na požaru,
- opasnosti i mjere zaštite za vatrogasce,
- organizacija operativne vatrogasne službe u miru,
- određivanje potrebnih sredstava, opreme i snaga za gašenje požara,
- izrada plana zaštite od požara,
- sustav rukovođenja i zapovijedanja u akcijama požara,

- ovlaštenja zapovjednika na gašenju požara.

2. Vatrogasna taktika:

- opća načela gašenja požara,
- prijenos požara,
- taktička primjena sredstava za gašenje požara,
- taktički nastup vatrogasnih postrojba.
- taktičke navale vatrogasnih postrojba,
- spašavanje ljudi, imovine i životinja.
- značajke taktičkih vatrogasnih vježbi,
- metodika izvođenja vatrogasnih taktičkih vježbi,
- gašenje pojedinih vrsta požara,
- požar u industrijskim objektima,
- požar u stambenim objektima,
- požar šume,
- taktika gašenja požara tvari koje se teško gase,
- gašenje požara autocisterni zapaljivih tekućina i plinova,
- gašenje požara brodova,
- gašenje požara zrakoplova.
- gašenje požara energetskih postrojenja.
- gašenje požara kazališta i drugih objekata javne namjene,
- gašenje požara bolnica,
- gašenje požara garaža,
- gašenje požara pod otežanim uvjetima,
- gašenje šumskih požara,
- gašenje požara u kontaminiranoj sredini,
- saniranje ekološko-tehnoloških akcidenata,
- proračun količine sredstava za gašenje.

3. Teorija procesa gorenja i gašenja:

- uvjeti i proces gorenja,
- vrste gorenja i eksplozija,
- gorenje krutih, tekućih i plinovitih tvari,
- okolnosti koje uzrokuju gorenje i širenje požara.
- toplinska i električna energija potrebna za gorenje,
- izvori topline za izazivanje i nastajanje gorenja i požara,
- kontrolirana gorenja,
- mjere i postupci za sprečavanje ili nastajanje neželjenog gorenja,
- produkti gorenja zapaljivih i opasnih tvari,
- produkti gorenja sintetskih (plastičnih) tvari,
- produkti gorenja plivinilklorida i drugih kloriranih (halogeniranih) sintetskih tvari,
- produkti gorenja sirove nafte, naftnih derivata i nehalogeniranih poliolefina (polietilen, polipropilen itd.),
- produkti gorenja polimeriziranih aromatskih ugljikovodika (polistiren, polifenoli i sl.),
- produkti gorenja poliuretana, poliamida, poliakrila, vune i svile,
- opasnosti za zdravlje i život ljudi prilikom procesa gorenja i gašenja,
- sredstva za gašenje požara i podjela sredstava na klase prema namjeni,
- plinovita sredstva za gašenje požara.

4. Normativno reguliranje zaštite od požara:

- zakoni, norme, pravilnici, planovi i odluke općenito,
- donošenje propisa iz područja zaštite od požara,
- provođenje propisa iz područja zaštite od požara,

- općinske odluke i planovi o zaštiti od požara,
- opći akti o zaštiti od požara u pravnim osobama i stručnim službama,
- upoznavanje uposlenih djelatnika s mjerama zaštite od požara,
- nadzor nad provođenjem mjera zaštite od požara,
- osriivanje vatrogasnih postrojba,
- izrada prosudbe ugroženosti od požara i eksplozija,
- planovi zaštite od požara u pravnim osobama ili stručnim službama,
- planovi zaštite od požara pri elementarnim nepogodama,
- ovlaštenja za obavljanje poslova zaštite od požara,
- vođenje evidencije iz područja zaštite od požara u pravnim osobama ili stručnim službama,
- sadržaj općinskih planova i odluka o zaštiti od požara,
- sadržaj planova zaštite od požara u pravnim osobama ili stručnim službama,
- prava i obveze djelatnika koji obavljaju poslove zaštite od požara u pravnim osobama ili stručnim službama.
- planiranje i poboljšanja u provođenju mjera zaštite od požara.
- rasprave i prijedlozi za poboljšanje svekolikog stanja u području zaštite od požara,
- obveze pravnih osoba ili stručnih službi u gašenju požara.

5. Krivičnopravne i prekršajne sankcije:

- zakonski i podzakonski propisi kojima su utvrđeni prekršaji i kaznena djela u području zaštite od požara,
- prekršaji iz općinskih odluka i planova,
- prekršaji iz općih akata,
- prekršaji iz zakona,
- kaznena djela iz zakona,
- odgovornost fizičke i odgovorne osobe u pravnoj osobi,
- kazne zbog nepostupanja po propisanim i naređenim mjerama zaštite od požara,
- kaznena djela protiv opće sigurnosti ljudi i imovine.
- kaznena djela protiv službene dužnosti i javnih ovlaštenja,
- prekršajna i kaznena djela zbog prikrivanja i neprijavlivanja požara i počinitelja požara,
- kaznena djela protiv uništavanja i prikrivanja tragova kaznenog djela požara.
- kaznena djela zbog neispravnosti sustava za dojavu i gašenje požara.